No. 1546

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is ƒ 5,00; voor de buitensteden ƒ 6,00; franco door het geheele Rijk.

Brieven, Gelden, enz. FRANCO te adresseren aan het Bureau dezer COURANT.

ZATURDAG, 22 MEI.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen ƒ 1,00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents per regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 22 Mei.

De herinnering is nog levendig in de stad Amsterdam van het plegtig jubelfeest aldaar, nu ruim zeven jaren geleden, [illegible] van het wonder, waardoor God, te dier stede, toen juist voor vijf eeuwen, zijne waarachtige tegenwoordigheid in het Allerheiligste Sakrament wilde openbaren. Het feest was er dan ook wel op aangelegd, om door de vroomgestemde gemoederen niet gemakkelijk vergeten te kunnen worden. De kerk van het Beggijnhof, waar jaarlijks het herinnerings feest van het H. Sakrament van mirakel gevierd wordt, sints »de Capelle, ghenaemt de H. Stede, die door het gantsche Landt ende verder ghe-eert was om haerder Eerweerdigheydts ende Heyligheydts wille", aan hare bestemming onttrokken en »de Nieuwe Zijdts Capelle" werd geheeten, — de kerk dan van het Beggijnhof was getooid in den schitterendsten dosch. Met al den luister der godsdienst werd daar dagelijks, eene week lang, het H. Misoffer aan God opgedragen, door eene talrijke priesterschaar, die eene digt zamengedrongen menigte van geloovigen voorging in aanbidding van het H. Sakrament, waarin de God der liefde te midden der menschen heeft willen wonen. Door de uitstekendste redenaars werd dat aanbiddelijk geheim dagelijks verheerlijkt en den geloovigen voorgehouden ter opwekking van hunne godsdienstige gevoelens. Dichters als Broere en van der Ploeg wijdden nog daarenboven, aan dat onderwerp hunne verrukkelijkste akkoorden, die, zoolang de Hollandsche taal in eere zal blijven, met bewondering en dankbaarheid ook door het verste nageslacht zullen genoten worden. En, wat niet minder dan al het vorige, onafzienbare [illegible] uit alle gedeelten der stad en zelfs uit hare omstreken naar het heilig feestoord heen lokte, dat waren de bijzondere geestelijke gunsten, welke het Zijner Heiligheid Paus Gregorius XVI behaagd had te verleenen aan allen, die »rouwmoedig gebiecht en waardig gecommuniceerd hadden en in de kerk van het Beggijnhof eenigen tijd godvruchtig kwamen bidden tot voortplanting van het H. Geloof." Aldus werd het vijfde eeuwfeest gevierd van het H. Sakrament van mirakel.

Zoo wij het voorgaande in herinnering brengen, dan geschiedt dit wel niet zonder bepaalde aanleiding. Die aanleiding nu is, het aanstaande herinnerings-feest van een tweede mirakel, waardoor de stad Amsterdam, nu juist vier eeuwen geleden, van God begunstigd werd, ter gelegenheid namelijk van den brand, die »den 25 Mei 1452 een aanzienlijk gedeelte der stad en daaronder de eerste H. Stede, die gebouwd was ter plaatse waar het huis stond in hetwelk het mirakel had plaats gehad, in de asch legde. Van dit mirakel maakte de Zeer Eerw. Hooggeleerde heer A. J. Pluym (thans novice in een der kloosters van de orde der paters Passionisten in België) met de volgende woorden melding in zijne uitmuntende historisch-kritische proeve over *het H. Sakrament van Mirakel en de H. Stede te Amsterdam*:

»[illegible] jaren, na dit wonder had eene gebeurtenis plaats, die de waarheid van het voorgaande op eene treffende wijze bevestigde en niet weinig toebragt, om de kennis van Gods werken meer en meer te verspreiden. Een felle brand, die op den 25 Mei van het jaar 1452 binnen Amsterdam uitbarstte, vernielde het grootere en voornaamste gedeelte der stad, en ten gevolge daarvan werd ook de H Stede in de asch gelegd. Voor de stad zelve zoowel als voor de H Stede was die gebeurtenis, in zeker opzigt, allernoodlottigst; maar de Heer, die uit kwaad zelf goed weet te trekken, deed dat ongeluk dienen, om de eer van zijn heiligen naam onder allen te doen verkondigen, en zijne wezenlijke tegenwoordigheid in het aanbiddelijk geheim des Altaars op het duidelijkst te bevestigen. Want terwijl de geheele kapel tot asch verteerd werd, vernieuwde zich het wonder van het brandende braambosch, bleef het H. Sacrament van mirakel ongeschonden in het midden der vernielende vlammen.

»Het verhaal dezer gebeurtenis ontleenen wij aan het reeds genoemde latijnsche werkje, en laten er hier de vertaling van volgen.

»»Toen in het jaar des Heeren 1452, op den feestdag van den H. Urbanus, den 25 Mei (1), het grootere en, om zoo te zeggen, voornaamste gedeelte dezer (stad) verbrandde, sloeg ook de vlam over tot de kapel der heilige stede, en bereikte het vuur, dat zich langzamerhand verspreidde, het tabernakel van het allerheiligste, eerwaardige Sacrament, zoo dat eindelijk alles nederstortte en door het geweld van den brand uiteen viel. De godvruchtige Christenen nu, die bezorgd waren, dat er aan de heilige hostie, nedervallend puin of door den vuilen walm des rooks of door den gloed des vuurs, letsel mogte geschieden, stelden een smid te werk, om de sloten te verbreken en de deur te openen, opdat de heilige hostie door den priester (wien het heilige is toevertrouwd) bij tijds van daar weggenomen, en tegen alle bezoedeling gewaarborgd, in eenige God gewijde plaats veilig gesteld en behoorlijk bewaard konde worden. Maar de smid, schoon hij verscheidene, en zoovele hiertoe geschikte werktuigen, als hij vinden konde, aanwendde en al zijne magt inspande, deed vergeefsche moeite; want, terwijl hij arbeidde, om de sloten te verbreken of te doen wijken, vlogen hem de werktuigen zelf aan stukken tegen, even als of hij verdroogd stroo of broos riet gebezigd had. Het was als hadde de almagtige God, die zich zelven in alle mogelijke gevallen een genoegzaam bewaarder is, besloten, om zonder menschelijke hulp, dit hoogheilig Sacrament, op eene onuitsprekelijke wijze, en boven het menschelijke verstand wonderlijk daargesteld, weder door een glorierijk wonder beroemd te maken; opdat niet alleen de gedenkwaardige Zelfstandigheid der heilige zaak zelve, maar ook de heerlijke wonderen, welke daarom geschieden, alle geloovigen tot een waardigen eerbied des harten ontvlammen zouden.

»»Nadat echter het voorname en grootere gedeelte der Stad en ook de kapel der Heilige Stede zelf verbrand was, bleef de *monstrans* van het eerwaardig Sacrament ongeschonden, en de geconsacreerde hostie geheel en gaaf bewaard; terwijl alles rondom door het nedervallende puin en den brand der vlammen beschadigd en nedergeworpen was.

»»Ook was toen er tijd de *monstrans* zelf omwonden met een zijden doek, om ze voor stof te bewaren, en ook deze is noch verteerd, noch verschroeid, maar geheel en gaaf gevonden, opdat de almagt, ook in de bescherming van het teerdere kenbaar, waardig zoude worden aangebeden.

»»Toen dit onder de burgers en het volk verspreid en ruchtbaar werd, kwam men van alle kanten toegeloopen, om God in zijne wonderen te beschouwen; eenigen zelfs, die verlangden de zaak naauwkeuriger te bezien en te kennen, naderden zoo digt, dat zij met verschroeide schoenen en voeten teruggingen ter oorzake van de hevigheid des gloeds, welke nog overig was, zoo op den grond als in de rondom gezaaid liggende voorwerpen. En zie als door vrees getroffen, daar zij met Moises zagen, dat het brandend braambosch niet verbandde, trokken zij hunne schoenen uit, omdat de plaats, waar zij stonden, bleek heilig te zijn; en, terwijl zij vol verbazing met den H. Thomas de glorierijke wonden in het heilige ligchaam des Heeren aanschouwden (2), loofden en vereerden zij met hart en mond eenen zoo grooten Heer, uitroepende: mijn Heer en mijn God.""

Weinige dagen derhalve nog — en vier eeuwen zal het geleden zijn, dat deze stad ten tweeden male de groote genade had van Gods almagt op zoo wonderbaar eene wijze te zien uitblinken en dat de geloovige scharen, het mirakel aanschouwende, »met hart en mond eenen zoo grooten Heer loofden en vereerden, uitroepende: mijn Heer en mijn God!" Zulk eenen zielverheffende herinneringsdag onopgemerkt te laten voorbijgaan, zou weinig overeenkomstig zijn met de gevoelens van diepen eerbied en heilige liefde, welke de geloovigen van Amsterdam bezielen ten aanzien van het H. Sacrament van mirakel.

Beter beantwoordt aan zulke gevoelens de uitnoodiging, namens den Zeer Eerw. heer Steins Bisschop aan al de geloovigen in de kerken der hoofdstad te rigten, om deel te nemen aan het driedaagsche herinnerings-feest, dat, ten heilig aandenken van het onschatbaar gunstbetoon nu vier eeuwen geleden aan deze stad ten deel gevallen, eerdaags zal gevierd worden, namelijk den 27, 28 en 29 Mei aanst., met al den luister en al het stichtende onzer H. godsdienst. Bij die gelegenheid zal, bij speciale vergunning, de aflaat van het gebed van veertig uren in de kerk van het Beggijnhof kunnen verdiend worden, terwijl drie dagen lang de geloovigen tot Jezus in het aanbiddelijk Sakrament, met de hulde hunner liefde, hun smeekgebed zullen kunnen opzenden voor zich-zelven, voor de Kerk, Zijne goddelijke stichting op aarde en voor deze stad, die op eene zoo buitengewone wijze door Hem begenadigd is geweest, — »eenen zoo grooten Heer met hart en mond lovende en vereerende", als zij, die getuigen waren van het mirakel van den 25 Mei 1452, en met hen »uitroepende: mijn Heer en mijn God!"

(1) Op goede gronden is het aannemelijk, dat op dien dag de brand heeft plaats gehad.

(2) „De schrijver doelt hier op hetgeen hij vroeger verhaald had: namelijk, dat op de hostie, die in 1345 en nu andermaal, in het vuur bewaard was gebleven, de beeldtenis stond uitgedrukt van den verrijzenden Zaligmaker, met den eenen voet op- en den anderen in het graf."

— In ons nummer van 15 dezer hebben wij met weinige woorden gewag gemaakt van het geschil dat dezer dagen in het groothertogdom Baden tusschen het kerkelijke gezag, en de hooge regering is ontstaan, vermits ter gelegenheid van den dood des Groothertogs de staatsminister Marschall verordende, dat in de katholijke kerken eene lijkdienst zou gevierd worden. De aartsbisschop van Freiburg heeft aan dit bevel niet kunnen gehoorzamen.

Zie hier hoe de zaak verhaald wordt in eene korrespondentie aan de *Volkshalle* van Keulen:

»De minister Marshall in het groothertogdom Baden beval dat de katholijke geestelijkheid eene lijkdienst vieren zou voor den overleden Groothertog, doch de Aartsbisschop van Freiburg verordende eenvoudig gebeden en eene lijkrede.

»Het is een algemeene regel dat de verordening van katholijke plegtigheden geenszins afhangt van de gouvernementen, die wel, is waar, hun verlangen kunnen te kennen geven, dat die ceremonien plaats hebben, maar die het regt niet bezitten om te beslissen, waarin zij moeten bestaan. Alleen daar waar de regering te gelijkertijd het kerkelijk gezag uitmaakt, kan van dezen regel worden afgeweken. De Protestanten verzetten er zich niet tegen, dat de regering zich in hunne godsdienstige aangelegenheden mengt; maar geheel anders is het met de Katholijken gelegen.

»Is de regering er op gesteld dat door de katholijke Kerk eene Mis gevierd worde, dan moet zij zich daartoe tot de Bisschoppen wenden en zich met hen verstaan. Maar de verordening tot deze plegtigheid, alsmede de bepaling der wijze waarop zij plaats moet hebben, behoort tot het bisschoppelijk gezag.

»Er is geen enkel katholijk kind, dat dit niet weet; en zoo moest het ook een minister van een grootendeels katholijk land weten; al behoorde hij ook zelf niet tot die godsdienst.

»Want deze beginselen behooren tot het publiek regt en liggen in den aard zelf der zaken. Wanneer men slechts zijne gezonde rede raadpleegt, dan kan men zich niet in zooverre vergissen, dat men de Katholijken verpligten kan eene lijkdienst te houden, in strijd met de verordening van hunnen aartsbisschop. Maar indien men wel nadenkt over den aard der bijzondere plegtigheid aan de Katholijken voorgeschreven, dan kan het niet missen of men vervalt in zonderlinge overdenkingen.

»De minister beveelt eene lijkdienst te vieren voor den Groothertog. Maar indien hij een katholijken katechismus, welken ook, geraadpleegd had, dan zou hij daarin gelezen hebben dat de Kerk deze soorten van plegtigheden alleen beschouwt als zoenoffers, om de zielen uit het vagevuur te verlossen. Lijkdiensten worden wel gevierd voor overleden Katholijken, maar niet voor hen die geleefd hebben en gestorven zijn buiten de ge-

gemeenschap der Kerk. Indien de minister katholijk ware, zou hij geen lijkdienst hebben kunnen vorderen voor een overleden Protestant; want hiermede zou hij zijn geloof verloochenen. Het doet hierbij weinig ter zake of de overledene al dan niet een vorst was; de Katholijke Godsdienst maakt hierin geen onderscheid; zij zegt met Christus: »*Die niet met mij is, is tegen mij.*"

»Kon dan de minister, in zijne hoedanigheid van Protestant, eene lijkdienst voor den Groothertog voorschrijven? Onmogelijk. De eerste de beste protestantsche katechismus zou hem geleerd hebben, dat de Protestanten het H. Offer der Mis verwerpen als eene afgoderij en het vagevuur als een bijgeloovig verzinsel.

»De regering heeft door hare handelwijze niets anders uitgewerkt, dan dat zij zich verdacht heeft gemaakt bij de Protestanten, die in dit gedrag een verschijnsel zouden kunnen zien van terugkeer tot het Katholicismus. Maar te gelijkertijd heeft zij de Katholijken ontevreden gemaakt, door den schijn aan te nemen alsof zij den spot dreef met hunne geloofsbegrippen en heilige geheimen, en door te trachten hen aan het Staatsgezag te onderwerpen.

De *Kreuzzeitung* meent, nadat zij haren lezers de klagt der Badensche regering over de *smartelijk ontbeerde lijkdienst* en het leid-artikel der ministerieele *Karlsruher Zeitung* heeft medegedeeld, ook aan eene katholijke stem plaats te moeten geven (hoezeer dan ook aan het slot van het blad en met klein schrift).

Deze katholijke stem zegt o. a: »in Pruissen is de regering niet op de gedachte gekomen, om eene aanspraak van dien aard te maken, als de Badensche doet; noch bij den dood van Koningin Louise, noch bij dien van Frederik Wilhelm werden zielmissen gedaan; maar de plegtigheid werd met redevoering en gezang gevierd, en wel die voor den Koning des namiddags, even als de Aartsbisschop heeft voorgeschreven. Niemand heeft daarin, dat er geene zielmis gedaan is, eene goddeloosheid of eene krenking der nagedachtenis van de zoo geliefde overledenen gevonden."

Vervolgens leest men nog:

»Wij hebben er slechts een ding bij te voegen. namelijk eene vraag, eene herinnering aan de Badensche regering. In de artikelen, die voor haar geschreven zijn, wordt tegen den Aartsbisschop geappelleerd op de »Verlichten, Verdraagzamen" onder de Katholijken, ja zelfs worden priesters aangespoord tot ongehoorzaamheid. Weet de Badensche regering niet meer, welke rol in de jaren 1848, 1849 en vroeger juist die »Verlichten, Verdraagzamen" en die priesters van Kneuzer's kleur tegen hunnen heer en vorst gespeeld hebben? Laat de Badensche regering maar eens rondzien onder de Katholijken, die om haar te behagen en om vertooning te maken, in de Evangelische kerk naar de lijkplegtigheid snelden, of zij in hen niet dezelfde lieden herkent, die in de dagen, toen het er op aan kwam hunne trouw jegens hunnen vorst te bewijzen, de zegevierende revolutie dienden, en in hare dienst de weinige getrouwen in den lande vervolgden."

De A. Ch. Korrespondent der *Deutsche Volkshalle* schrijft het volgende uit Parijs:

»In een mijner laatste brieven heb ik er u opmerkzaam op gemaakt, hoe onnaauwkeurig en onvoldoende de uittreksels waren uit het nieuwe wetsontwerp op het onderwijs, die tot dusverre door de dagbladen zijn medegedeeld. Ik heb thans mededeeling ontvangen van dat ontwerp. Na een naauwkeurig onderzoek, dat ik te zamen met een in dit vak zeer verlicht man heb ingesteld, moet ik u, helaas, bekennen, dat het voorstel der regering er zeer ver af is om de verwachtingen der Katholijken te verwezenlijken. Oordeel zelf maar naar de volgende wel is waar korte, maar zeer naauwkeurige voorstelling:

»In het ministerieele ontwerp is het onderwijs in twee afdeelingen gesplitst, naar gelang dat eene instelling van onderwijs voor het lager of middelbaar onderwijs, door geestelijken of leeken bestuurd wordt. De leden der wereldsche en geordende geestelijkheid hebben om eene openbare school te openen, slechts de magtiging van den Bisschop noodig. Geene wereldsche inrigting kan zonder voorloopige magtiging van den Staat geopend worden. Het regt om onderrigt te geven, houdt alzoo op, eene burgerlijke vrijheid voor alle burgers onder zekere voorwaarden en waarborgen te zijn. De Staat neemt door zijne voorafgaande magtiging het onderwijsmonopolie weder op, 't welk hij bij het ongelukkig denkbeeld had, zich sedert de Revolutie aan te matigen; alleenlijk wil hij nog aan de Kerk de uitoefening laten van het regt om te onderwijzen, dat haar niet krachtens menschelijk regt, maar krachtens hare goddelijke zending toekomt.

»Laten wij nu zien hoe volgens het ontwerp van den heer Fortoul de Kerk haar regt zal kunnen uitoefenen:

»Vooreerst wordt zij beperkt tot hare eigene krachten, dat is, zij kan haar regt om te onderwijzen, aan geene leeken opdragen, wien zij haar vertrouwen schenkt; de vrijdom der ministerieele magtiging is alleen voorbehouden aan de geestelijke instellingen van onderwijs. Voor hare lagere scholen is de Kerk onderworpen aan het toezigt der Staats-beambten, en in de jongensscholen wordt dit toezigt uitgeoefend op dezelfde wijze als in de Staats-scholen; slechts voor de meisjesscholen, die door geestelijke kongregatien gehouden worden, zal de wijze van toezigt in overeenstemming met den Bisschop geregeld worden. Dit is eene op aanzoek onzer Bisschoppen verleende kostbare inwilliging. Wat de middelbare scholen onder het bestuur der Bisschoppen betreft, deze zijn in der daad van het tegenwoordig toezigt der Departements-inspekteuren ontheven, *doch* zij blijven aan dat der generaal-inspekteuren onderworpen, en dit toezigt is zonder grenzen en zonder voorbehoud, zoodat het welligt op de kwellendste wijze kan uitgeoefend worden. Doch dat is nog niet alles. Er is in het ontwerp nog eene bepaling, welke aan den President der Republiek het regt toekent om »*elke geestelijke lagere of middelbare school in gewigtige gevallen op het berigt van den Inspekteur-generaal te sluiten.*" Bij aldien deze hatelijke slavenketen op verzoek der Bisschoppen niet uit het ontwerp wordt verwijderd, dan zult gij hetzelve door alle ware Katholijken met *energie* zien afwijzen. Doch men mag nog hopen, dat de President door de bezwaren onzer vrienden ingelicht, zich niet zal blootstellen aan het gevaar van met hem te breken, door het vasthouden aan eene bepaling, welke eene wezenlijke smaad voor de Kerk is."

Men schrijft ons uit de nabijheid van de Ooster Schelde het volgende:

»In uw geacht blad *de Tijd* N°. 1542 van 17 dezer lees ik iets »wegens de oprigting van een naamloos »vennootschap tot landaanwinst in Nederland... met het »ontwerp vooral, om de platen en schorren langs de »beide zijden van de Schelde tusschen Bergenopzoom en »Antwerpen, in land te herscheppen...." iets waarnaar ik sedert lang in uw blad meermalen te vergeefs gezocht heb; reden waarom ik voor mij minder geloof hechtte aan de verschillende in omloop zijnde maren, daar ik mij laat voorstaan, dat UEd. van zulk eene belangrijke onderneming als deze zeker gewag zult maken, zoodra UEd. deswegen iets zekers kunt melden. — Nu zegt men, dat er niets van komen zal, en dit wil er bij mij maar niet in, zoolang ik van geene ontbinding der maatschappij zal hooren, welligt ingenomen als ik ben met het plan en deszelfs uitvoering.

»Wat ik er van verwachten moet, verklaar ik inderdaad niet regt te weten. Van de eene zijde dunkt het mij niet vrij te staan, te veronderstellen, dat de heer de Grevel, [illegible] weten of hoever; dat het aan de maatschappij niet vooral bekend zou zijn, welke gronden, slikken en schorren der O. Schelde aan den Staat toebehooren en derhalve ter exploitering kunnen worden afgestaan. Van de andere zijde hoort men hier gedurig, dat schier alle buitendijksche gronden in de O. Schelde aan partikulieren toebehooren, als aan de heeren de Kater, van den Eijnde, van der Duijn, enz. en aan de ambachtsheeren aan den Zeeuwschen kant; zoodat men zich afvraagt: waar zal het vennootschap de door het gouvernement aan hem afgestane 14,000 bunders ter bedijking vinden? of waar zullen, om te beginnen, dit jaar die 4000 acres bedijkt zijn, om ter bebouwing te kunnen worden uitgegeven, zoo als het in 't door uw blad medegedeelde artikel heet?

»Dit vraagt men zich af en teregt, omdat men zoodanig over den eigendom van het grootste gedeelte der platen en schorren oordeelt; anderdeels, omdat men tot dusverre niet verneemt, dat er eenige bedijking in de Schelde ter ontginning der gronden nog dit jaar zal plaats hebben, wat zal men dan in 1852 ter bebouwing uitgeven? 't Is echter het vurig verlangen van de bewoners dezer streken, dat de exploitatie hoe eerder hoe liever plaats hebbe, overtuigd als zij kunnen zijn, dat zoo veel landaanwinst vele handen werk zal verschaffen, wat zij anders elders moeten zoeken.

»Zou het waar zijn, dat de heer Dronkers zou gezegd hebben, dat het plan nu wel zal volvoerd worden, dat men het niet meer, als vroeger tweemaal, zal verijdelen, dat bijna alle gronden van de rivier hem (het vennootschap) toebehooren? Dit [illegible] weten, zeggen velen, en dit doet [illegible] het waar zijn dat dezelfde heer D. in Zuid Beveland zijn voorloopig werk heeft moeten staken, dat de ambachtsheeren hem belet hebben de schop in den grond te steken, en dat die heer reeds een proces verloren heeft? Dit doet velen vreezen. Mogt UEd. in staat zijn in uw blad eenige inlichting en eene bepaalde verzekering van de volvoering des plans te geven, UEd. zoudt hierdoor én nieuwsgierigen én belanghebbenden verpligten."

Wij vernemen, dat het programma van het eerste deel van het Rembrandtsfeest, zamengesteld is als volgt: N°. 1, tweede feest-ouverture (*manuscript* van J. B. van Bree; N°. 2, *Rembrandt*. Feestzang-gedicht van J. P. Heije, muzijk van Joh. J. H. Verhulst; N°. 3, gedicht van Mr. J. van Lennep, voorgedragen door de Rederijkers-Kamer: *Achilles*; N°. 4, *Vlaggelied*, gedicht van J. P. Heije, muzijk van Joh. J. H. Verhulst; N°. 5, ouverture van de opera *Saffo*, van J. B. van Bree. Deze stukken zullen door meer dan 200 zangers en ongeveer een zestigtal der beste toonkunstenaars uitgevoerd worden, onder leiding van beide componisten. De voordragt der Rederijkers-Kamer zal, zijn wij wel onderrigt, voor het publiek eene treffende verrassing opleveren. Aanstaanden Zaturdag wordt weder eene repetitie gehouden.

Men gaat steeds voort met de toegang-bewijzen aan de inschrijvers uit te reiken, en de kommissie heeft deze uitgenoodigd, de rondbrengers in de gelegenheid te stellen, hunne taak zoo spoedig als mogelijk te volvoeren. (*H.*)

Het *Handelsblad* geeft in een zijner laatste nummers den geheelen text van de nota die de Nederlandsche gezant te Washington aan den minister van Buitenl. Zaken der Vereenigde Staten, ter zake van de expeditie naar Japan, had overhandigd. Dit diplomatieke stuk luidt als volgt:

»Het is algemeen bekend, dat door de Japansche regering de toegang tot dit rijk verboden is. Niettemin is in het jaar 1842 verordend, dat aan zoodanige schepen, wanneer zij door stormen op de Japansche kusten worden geslagen, of wegens gebrek om proviand doorkomen, de verlangde hulp zal worden verstrekt. Inmiddels heeft het Japansche gouvernement, duchtende dat deze alleen door een gevoel van menschelijkheid ingeboezemde verordening verkeerdelijk worde uitgelegd, de Nederl. regering verzocht, aan al de overige mogendheden kennis te geven, dat door bovengemelde verordening het gedurende meer dan twee eeuwen door Japan gevolgde uitsluitingsstelsel, sedert welks invoering het aan vreemde schepen steeds verboden was de Japansche kusten te onderzoeken, geenszins is opgeheven, noch dat daarin eenigerlei wijziging is gebragt. De Nederlandsche regering heeft geen bezwaar er in gevonden om dit verzoek in te willigen, te minder daar het Japansche gouvernement geen ander middel heeft om eene mededeeling van dezen aard te doen. Ten gevolge nu van de van het Kabinet van 's Gravenhage ontvangen bevelen, heeft het Nederlandsche gezantschap de eer de bovenvermelde daadzaken aan de sekretaris van Staat der Vereenigde Staten mede te deelen, opdat hij daarvan aan zijne regering berigt geve."

Gelijk de Belgische regering, heeft ook ons staatsbestuur [illegible] inlichtingen te winnen nopens eene uitvinding van hoogstbelangrijken aard. De heer Willems, uit Limburg, meent namelijk een voorbehoedmiddel te hebben gevonden tegen de longziekte van het vee.

Wij vernemen, dat de heeren Dr. Wellenbergh en Jennes, leden van onze kommissie, zich dezer dagen naar Belgie hebben begeven, ten einde de proefnemingen van Dr. Willems nader te onderzoeken, en zich met de Belgische kommissie en de door haar verkregene uitkomsten, in persoon bekend te maken. (*Utr. C.*)

Z. M. heeft benoemd tot ridders van den Nederlandschen Leeuw de heeren Mr R. H. Eijssonius Wichers, advokaat-generaal bij het provinciaal geregtshof in Groningen en Mr. A. Modderman, lid der Provinciale Staten van Groningen, en procureur bij het provinciaal geregtshof in de arrondissements-regtbank te Groningen; 2°. benoemd. tot plaatsverv. kantonr. te Purmerend W. J. Langeveld; tot plaatsverv. kantonr. te Heerenveen A. R. van Voorst, notaris aldaar; 3°. Mr. W. J. Ras, voormalig president der arrondissements-regtbank te Utrecht, gepensioneerd met *f* 1533.

Het *Staatsblad* n°. 87 bevat de wet van 26 April, houdende naturalisatien van Friedrich Gerhard Ludwig Bohlken of Bolken; en van Josephus Bogner.

Het *Staatsblad* n°. 91 bevat de wet van 26 April 1852, houdende wijziging van het VIde hoofdstuk der Staatsbegrooting over 1851.

Het eenig artikel van deze wet bepaalt, dat artikel 13 van het VIde hoofdstuk der begrooting van de Staatsuitgaven voor het jaar 1851 (Kinder-, school- en akademiegelden bij de Hervormden, Lutherschen, [illegible] gebragt [illegible] 11 en 23 van hetzelfde hoofdstuk over het jaar 1851 worden verminderd, als:

Artikel 11 (Traktementen voor nieuwe standplaatsen, verhoogingen of personele toelagen, hare plaats vervangende) met *f* 1200 en mitsdien gebragt op *f* 5610.08; en

Artikel 23 (Pensioenen) met *f* 8000 en mitsdien gebragt op *f* 187,500.

'sGRAVENHAGE, 20 Mei. Heden heeft er een ministerraad plaats gehad, die ongeveer drie uren heeft geduurd, en welke onder anderen door den minister van Justitie niet is bijgewoond.

Men wil heden weten, dat het ontslag, door den minister van Justitie, den heer Nedermeyer van Rosenthal, den Koning aangeboden, zou zijn aangenomen.

— De Hooge Raad heeft heden aan Jhr. de Kempenaer zijn eisch tegen de Hooge Erfgenamen van Koning Willem II ontzegd, met verwijzing in de kosten.

— Eergisteren heeft de Staats-kommissie, betrekkelijk

het ontwerpen eener algemeene politie-wet, in het lokaal van het departement van Justitie, hare eerste vergadering gehouden.

— Op 31 December 1851 bedroeg de feitelijke bevolking in de provincie Zuid-Holland, 572,799 zielen, als: 298,120 in de steden (137,427 van het mannelijk en 160,693 van het vrouwelijk geslacht), en 274,679 in de gemeenten ten platten lande (136,946 van het mannelijk en 137,333 van het vrouwelijk geslacht), waaronder zijn begrepen 4456 personen tot de landmagt, 268 tot de zeemagt, met inbegrip van het korps mariniers, 378 krankzinnigen en 1505 gevangenen, waaronder 208 gevangene militairen in de militaire strafgevangenis nabij Oegstgeest. De bevolking te Brielle beliep 4528, Delft 19142, Dordrecht 31333, Gorinchem 8695, Gouda 14069, 's Gravenhage 73896 (Scheveningen daaronder begrepen), Leiden 36335, Maassluis 3322, Rotterdam 88356, Schiedam 13266, Schoonhoven 2661, Vlaardingen 7806 en Woerden 4211.

— Naar men verneemt zal, bij de invoering van de rijks-telegrafen, in werking worden gebragt de door den Amerikaan Morse uitgevondene druk-telegrafen.

— Maandag jl. zijn met de reddings-boot, waarvan de eer der uitvinding aan den heer A. E. Maas toekomt, te Scheveningen de eerste proeven genomen. Personen, die als deskundigen mogen aangemerkt worden, verzekeren, dat die proeven opgeleverd, dat de uitvinder een belangrijken stap voorwaarts heeft gedaan tot verbetering van de konstruktie der reddings-booten. Zooveel is althans zeker, dat men het er voor mag houden, dat het omslaan dezer boot niet wel mogelijk is. Men verneemt dat in de volgende week het nemen van proeven zal worden herhaald en wel ten overstaan van eene Kommissie uit de Noord- en Zuidhollandsche Redding-Maatschappij. Vooraf echter zal aanstaanden Vrijdag nog eene voorloopige proef worden gedaan.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 19 Mei. Gisteren heeft het Wetgevend Ligchaam met 212 tegen 11 stemmen het wets-ontwerp op de rehabilitatie aangenomen zoo als het door den Staatsraad is gewijzigd.

Vervolgens heeft het Wetgevend Ligchaam zich met algemeene stemmen vereenigd met het ontwerp betreffende het oproepen van 80,000 man voor de dienst van 1853. Eene redevoering van den heer Dumiral te dezer gelegenheid gehouden, en waarin de kwestie der bezuiniging duidelijk was uiteengezet, heeft nog al wat [illegible]

Overigens valt er niets bijzonders te melden. Het artikel van den heer Granier de Cassagnac over de heeren Changarnier en Lamoricière blijft steeds aller verontwaardiging wekken. Men zeide dat de Prins-President voornemens was de vier verdienstelijke generaals Changarnier, Lamoricière, Bedeau en Leflô van de verpligting tot het afleggen van een voorgeschreven eed te ontheffen. Niemand kan stellig verzekeren dat dit plaats zal hebben, maar dat het aan velen genoegen zou doen, valt niet te betwijfelen.

De *Constitutionnel* wordt in vele koffijhuizen door officieren vertrapt, verscheurd en bespogen. Vooral was het koffihuis Tortoni het tooneel van zulk eene demonstratie; men zegt ook dat verscheidene militairen en letterkundigen van den *Corsaire*, der *Mode* en der *Chronique de Paris*, gezamenlijk een brief aan den heer Granier de Cassagnac hebben gezonden, waarin zij hem zijne onbeschaamdheid onder het oog bragten en hem verzekerden, dat elk hunner met den degen zou staande houden wat de pen schreef.

Overal wordt over Changarnier en Lamoricière met achting en over den vermetelen Granier de Cassagnac met verontwaardiging gesproken. Zelfs op de beurs hebben [illegible] zich vereenigd, om Changarnier [illegible] eene [illegible] hulde aan te bieden.

„Ik teeken voor 10.000 fr., zou de heer Rothschild hebben gezegd en zoo het noodig is voor 100.000 frs."

De heer Molé komt in een brief aan den *Constitutionnel* in een krachtig vertoog op tegen het verhaal, door den heer Granier de Cassagnac, gerigt tegen de brieven van de verbannen generaals Changarnier en de Lamoricière. De schrijver had onder andere in dat blad gemeld dat de generaal Changarnier tijdens het proces van Klein, in November 1850, in eene bijeenkomst van vertrouwde personen voorgesteld had, Lodewijk Napoleon in hechtenis te nemen en op Vincennes gevangen te zetten, de Wetgevende Tergadering voor 6 maanden te prorogeren en zich zelven tot dikatator te maken, terwijl zich onder de aanwezigen bevond de graaf de Molé, die onmiddellijk den President van dit plan zoude hebben kennis gegeven. Dit alles loochenstraft de heer Molé.

[illegible] Men zeide heden, dat de kommissie voor de be[illegible] [illegible]ingen zou doen, om eenige amendementen [illegible] stemming voor te stellen. Zoo zou onder anderen [illegible] de Montalembert een voorstel doen betreffende de dotatien der senatoren. De graaf wil die dotatie op de begrooting van het ministerie van Staat brengen.

— Aan den Staatsraad is onderworpen een wets-ontwerp tot wijziging van het stelsel van in- en uitgaande regten. De grondstoffen voor den scheepsbouw zouden bij den in- en uitvoer vrijgesteld en het verbod van invoer van aardewerk zou opgeheven worden.

— De President heeft aan 40 der winkeliers, die bij den brand in de voorstad St. Antoine op 13 dezer het meest verloren hebben, hunne verliezen geheel doen vergoeden.

— De republikeinsche garde heeft gisteren den eed afgelegd in tegenwoordigheid van den voorzitter van het hof van appèl en den procureur der Republiek.

— De generaal Bedeau heeft insgelijks den eed geweigerd. Men verwacht morgen het openbaar maken van zijn brief in de dagbladen.

— Eenige dagbladen in de provincien, en onder anderen de *Courrier du Pas de Calais*, bevatten den brief van den graaf van Chambord. Er zijn vervolgingen tegen de uitgevers bevolen.

— Men spreekt steeds over de reis van den Prins-President naar het zuiden van Frankrijk.

— In de departementen ziet men vele leden van de algemeene of gemeenteraden den eed weigeren. Te Metz was dit onlangs het geval; van de 36 leden weigerden er 19, die dus door anderen moesten vervangen worden. Te Nantes weigerden drie raadsleden en 13 anderen bleven op den dag der eedaflegging achterwege. De heeren Barthélemy Saint Hilaire, Pouillet, Chachy en Haureau te Parijs, ontbraken ook op het appèl bij den minister van openbaar onderwijs.

— De *Courrier du Hâvre* berigtte de aankomst van Proudhon in die stad, en zijn aanstaand vertrek op hoog bevel naar de Vereenigde Staten; doch de *Presse* doet opmerken dat Proudhon nog 14 dagen op Sainte-Pelagie gevangen moet zitten.

— Te Rochefort cirkuleert eene petitie tot herstelling van het keizerrijk met Prins Louis-Bonaparte als Keizer aan het hoofd, met den titel van Napoleon III.

— Verscheidene bladen in de departementen hebben reeds waarschuwingen ontvangen.

— De *Courrier de l'Arno* berigt dat de heer Thiers van Florence naar Rome is vertrokken.

— Volgens berigten uit Algerie had de gen. Mac-Mahon den 9 Constantine verlaten met een legerkorps van 9500 man, om eene expeditie naar Kabylie te ondernemen, van welke men de gunstigste resultaten verwacht.

— De *Patrie* logenstraft het berigt van een uitgebarsten opstand op Taiti.

— Thans verneemt men volgens brieven van Konstantinopel, dd. 6 Mei, dat de zending van Fuad-Effendi naar Egypte volkomen is gelukt, en dat het geschil was geschikt. Men wachtte nog slechts de bekrachtiging van de Porte op het plan tot schikking door Fuad Effendi naar Konstantinopel opgezonden.

Dezelfde brieven van Constantinopel melden dat de Porte aan het Fransche vaartuig *Charlemagne* den doortogt van de Dardanellen geweigerd heeft.

— Uit Athene verneemt men dat de finantieele toestand vrij ongunstig is; de belastingen kwamen bezwaarlijk in, uit hoofde van het heerschend gebrek. De minister van finantien, de heer Christides, heeft om diezelfde reden aan den raad en voorts aan den Koning verlof gevraagd om in eenige departementen, waar dit zonder gevaar geschieden kan, de uitgaven voor eenige maanden te schorsen. Dit plan vond een hevigen tegenstand bij de vijanden des ministers; maar het schijnt dat de Koning er zijne volledige toestemming aan hecht.

Overigens verneemt men, dat de zoo teedere en belangrijke kwestie der Grieksche troonsopvolging in Griekenland eindelijk zou zijn opgelost. De jongste broeder des Konings zou er in toestemmen de Grieksche godsdienst te omhelzen, gelijk de konstitutie het vordert. Zoo luiden de geruchten, maar wat de waarheid is, zal later moeten blijken.

De heeren Spiro-Milios, minister van oorlog, de napistische partij vertegenwoordigende, en Christides, minister van finantien, de Fransche partij voorstaande, hebben wijselijk begrepen dat hunne eindelooze oneenigheden hen geen stap verder bragt, en zijn het thans volkomen eens.

MADRID, 14 Mei. Men zegt dat hier eerlaags weder eenige organen der oppositie zullen verschijnen, die zich echter zullen moeten bepalen, tot het mededeelen van officieele tijdingen en tot het leveren van redeneringen, over met de staatkunde geheel vreemd zijnde kwestien.

— Er wordt nog aanhoudend eene zekere militaire magt in en om het paleis ontwikkeld; de soldaten zijn in de kazernen gekonsigneerd.

Men verzekert tevens, dat er in den ministerraad groote oneenigheid heerscht ten opzigte der beraamde wijziging of afschaffing der konstitutie. De konservativen schijnen de bovenhand te hebben.

— De regering heeft met de bank van San Fernando de overeenkomst gesloten, voor het voorschot der noodige fondsen tot betaling der renten van het aanstaande halfjaar. De zaak is op gunstige voorwaarden en tegen 6 pCt. intrest gesloten.

— Men spreekt van eene ontbinding der Kamer van Afgevaardigden, dat eene nieuwe Kamer zal worden bijeengeroepen en dat aan deze de wijzigingen der grondwet voorgelegd zouden worden.

— Volgens officieele opgave van de direktie der schatkist, beliep de vlottende schuld op 1 Mei 340,233,684 realen.

ENGELAND.

LONDEN, 19 Mei. In het Huis der Gemeenten heeft Lord John Russell gisteren avond zijne nota ingetrokken betreffende den eed om in het Parlement zitting te nemen. Men schrijft dit toe aan het besluit genomen in eene bijeenkomst bij den heer Rotschild, om Lord Russell niet meer als vertegenwoordiger der Rity van Londen in het Parlement af te vaardigen.

Het Huis heeft met 127 tegen 110 stemmen, bij de behandeling der militie-wet, het beginsel der konskriptie bij loting aangenomen.

In het Huis der Lords antwoordde graaf Malmesbury op eene interpellatie des hertogs d'Argyll aangaande de ter dood veroordeeling te Rome van den heer Murray, dat hij minister, bij zijne komst aan het bestuur der buitenlandsche zaken, vernomen hebbende, dat de heer Murray door de justitie te Rome gevat was, onder beschuldiging van zich met bandieten te hebben afgegeven, naar den heer Freeborn had geschreven om te zorgen, dat het proces volgens de regels der justitie gevoerd werd. De hertog d'Argyll ziende dat de diskussie daarmede geëindigd was, konstateerde nog dat, indien de heer Murray dertig maanden in de gevangenis is gebleven zonder gevonnisd te zijn, de schuld hiervan aan de voormalige regering moet geweten worden.

— Het bestuur der posterijen houdt zich thans onledig met het ontwerpen van een plan, strekkende tot het verminderen der porten van brieven uit het buitenland.

— Volgens berigten uit New-York, loopende tot 5 Mei zijn de officieren van het Nederlandsche oorlogsfregat *Prins van Oranje*, kapt. ter Bye Byl de Vroe, te Washington zeer wel ontvangen.

Berigten uit California, te New-York ontvangen, melden dat de bevolking van dien staat zeer toeneemt. De berigten uit de mijnen zijn zeer bevredigend. Van 1 Januarij tot 5 April ll. is gemiddeld voor eene waarde van $ 14.000.000 uitgevoerd.

Den 16den April bevond zich de expeditie van den generaal Flores nog aan de monding der rivier en had men nog geene pogingen aangewend om de stad in te nemen.

ITALIE.

Men leest in de *Resorgimento* van 15 Mei, dat benevens den heer *d'Azeglio* president van den ministerraad van Sardinie, ook de graaf Cavour zijn ontslag had ingediend. Evenwel zeggen andere berigten, dat graaf Cavour min. van Finantien en president van den Raad zou worden, terwijl de portefeuille van buitenl. zaken zou worden opgedragen aan graaf Hyacinthe de Colligno, Sardinisch gezant te Parijs. Weder anderen spreken dit op nieuw tegen.

Latere berigten melden dat Koning Victor Emmanuel het ontslag van al de ministers aangenomen, maar dadelijk aan den markies d'Azeglio opgedragen heeft een nieuw kabinet zamen te stellen.

BELGIE.

BRUSSEL, 19 Mei. De heer F. van den Branden de Reeth, lid van de Kamer van Vertegenwoordigers, van eene reis naar Frankrijk teruggekomen, betuigt zijn leedwezen dat zijn afzijn hem heeft belet het protest, door 27 behoudsgezinde leden der Kamer ingediend, mede te onderteekenen; hij verklaart zich daarmede volkomen te vereenigen.

— De Nederlandsche hoofd-ingenieur van den waterstaat, van der Kun bevindt zich te Brussel met eene zending betreffende den spoorweg van Antwerpen over Breda naar Rotterdam.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 21 Mei.

GETROUWD (19 Mei): J. van Booven met P. G. Fehrkant.
BEVALLEN (17 Mei): C. Dresden, geb. Posno, D. — (18 Mei): G. J. Kambag Freriks, geb. Hoogland, D. - A van Essen, geb. de Bruyn, Z. — (19 Mei): A. M. Thilée, geb. Heppel, Z. - M. H. E. Vonk, geb Bisschop, D.
OVERLEDEN (18 Mei): C. E. Hilkes, geb. Muysken, 71 J.

HANDELSBERIGTEN.

ROTTERDAM, 10 Mei. Uit de eerste hand zijn ver-

koeht 50 vn. Maryland Tabak, per *Herman* en 46 vn. dito per *Alabama*.

De heden gehouden Veiling van 60 balen Smirna Wol, is afgeloopen als volgt:

	Verk.		Verk.
Kav. 1/8. 30 bn. gew.	91 c.	Kav. 16. 3 bn. ongew.	33 c.
„ 9/15. 26 „ ongew.	41 „	„ 17. 1 „ dito.	51 „

GRAANMARKT.

AMSTERDAM, 21 Mei. Heden alleen van Tarwe verkocht bij gerijf; 120 ℔ Vriessche *f* 200.

De overige Granen zonder handel.

SCHIEDAM, 19 Mei. Rogge. Verkocht: 144, 146/2 ℔ Koersche *f* 195, *f* 200 6/w. — Gerst. 131/2 ℔ N. Libau *f* 181 kont., 182, 183 3/m. — Moutwijn *f* 11,12½; Jenever *f* 14,75; Amst. Proef *f* 16,00, per Ned. vat zonder fust zonder de belasting.

ANTWERPEN, 20 Mei. *Koffij*. Gisteren zijn nog gedaan 400 b. Brazil tot fermen prijs.

LONDEN, 19 Mei. *Ruwe Suiker. Vreemde*. Er is zeer veel vraag voor uitvoer en men heeft hooger prijzen bedongen. *Geraffineerd*. Ferm en zeer gevraagd met geringe voorraad. In *Crushed* zijn goede later gedaan voor uitvoer tot volle prijzen.

Koffij. Native Ceylan. Goed ord. is uit de hand gedaan tot 43 a 43 s 6 d. Plantage flaauw.

Rijst. 1365 z. zijn gedaan in veiling tot volle prijzen; 9 a 9 s. 6 d. voor middel Bengaal; 456 b. gemeen middel tot 9 s.

Granen. Engelsche was weinig aan de markt. *Vreemde* 840 qrs.

LIVERPOOL, 18 Mei. *Katoen*. Er was heden tamelijk veel handel tot de prijzen van gisteren, en de markt sloot ferm.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

			19 MEI 4½ u. gebl.	21 MEI	4 u.	gebl.
Nederl., Werkel. Sch. à	2½	pCt.	61⅛	61⅛	$61\frac{3}{16}$	61⅛
Dito Dito	3	»	$72\frac{13}{16}$	72¾	$72\frac{13}{16}$	
Dito Dito	4	»	$92\frac{15}{16}$	91⅞	91⅞	
Dito Obligatien O. I.	4	»	92½	92½		
Amortis. Syndic.	3½	»	94			
Handel-Maatschappij	4½	»	116			
Aand. Rijn-Spoorweg	»	»				
Aand. Holl. S. M.	»	»	78			
Obligatien	»	»				
Belgie, Obligatien 1844	»	»				
Cert. bij de Belg. Bank.	2½	»				
Dito bij Rotsch. en Volksv	»	»	$50\frac{3}{16}$	50⅛		
Frankrijk, Obligatien	3	»	65⅝	65½		
Spanje bij *Ardoin* 1835	5	»				
Dito Nieuwe	1	»	21	20¾	$20\frac{13}{16}$	
Dito 2/m. Beurveil.	»	»				
Dito	3	»	46⅝			
Dito Binnenl. 2400 P.	»	»	42⅝	42⅜	$42\frac{7}{16}$	42⅜
Coup. Bewijzen.	»	»	$2\frac{7}{16}$	2⅜		
Passive		»	5½			
Fransche Uitgest.		»	5½			
Portugal te Londen 5 pCt. en 4		»	[illegible]			
Dito Dito	»	»		37¼		
Rusl. bij *Hope* 1798 en 1816	5	»	107	106⅝		
Dito Dito 1828 en 1829	»	»	105¾			
Cert. bij d°. 1831 en 1833	»	»	96¼			
Dito	4½	»	102¼			
Dito bij *Hope*	4	»	90⅜			
Dito bij *Stieglitz en C°.*	»	»	90¼			
Dito bij id. 5de Serie	4	»	90			
Cert. te Hamburg	5	»				
Inschrijving in Assignat.	6	»				
Cert. van dito	»	»	68⅜	68½		
Polen, Aand. à fl. 500	»	»				
Dito met Lot. » 300		»				
Amerika, Bank-Actiën		»				
Pruissen, Aand. met Lot. R. 50		*f*	4⅝			
Oostenrijk, Metalliek	5	pCt.	$73\frac{15}{16}$	74⅛	$74\frac{7}{16}$	
Dito	2½	»				
Dito Nieuwe	2½	»	38½	38¼	38⅝	
Dito Nieuwe	5	»	84⅝	$84\frac{5}{16}$	84½	$84\frac{5}{16}$
Ween Bank bij *Goll en C°.*	»	»	81¼			
Dito	4	»	65			
Letter B	5	»	84⅝	84	84¼	84
Aand. met Loting fl. 500		*f*				
Nieuwe dito » 250		»				
Napels, Cert. *Lam en Bouwer*	5	pCt.				
Brazilie te Londen 1824	5	»				
Dito Leening 1843	5	»				
Dito £ 200		»	97¾			
Peru	4½	»				
Mexico	3	»	26	25½	25¾	25½
Venezuela à £ 100	3½	»	42½			
Grenada à £ 100	2	»	20¾	20⅝		
Ecuador à £ 100		»	$3\frac{9}{16}$	3⅝		

Sardinië 95½.

Hollandsche fondsen waren over het algemeen goed prijshoudend. Van vreemde soorten valt alleenlijk de vooruitgang der Weener Metallieken en de achteruitgang der Nieuwe Metalliekeu te vermelden; de overigen waren alle nagenoeg als gisteren. Van Amerikaansche fondsen zijn Mexikanen op verkooporders cirka ¼ pCt. teruggeloopen.

Koers van het Geld: Beleening 2½ pCt., Prolongatie 2½ pCt. Diskonto 3 pCt.

Wisselkoers.

Parijs	2/m. *f*	$56\frac{7}{16}$	Livorno	2/m. *f*	38⅞
„	zigt „	56⅝	Napels	„ „	81⅛
Bordeaux	2/m. „	55⅞	Petersburg	„ „	1,84½
„	½/m. „	56⅝	Weenen	6/w. „	28½
Madrid	3/m. „	246	Augsburg	„ „	35⅜
Cadix	„ „	246	Frankfort	„ „	96½
Seville	„ „	242	Hamburg	2/m. „	35
Bilbao	„ „	243	„	zigt „	35¼
Lissabon	„ „	42	Londen	2/m „	12,—
Porto	„ „	42	„	zigt „	12,05
Genua	2/m. „	46⅝	Rotterdam	„	⅛

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 19 Mei. Belg. leen. 2½ pc. 53⅞; 1840, 5 pc. 100½; 1848, 99⅞; 1852, 101; Spanje Ard. 1 pc. 20½; Binnenl. 3 pc. 42⅝; Coupons —; Rom. Leening 1835 95¼.

PARIJS, 19 Mei. Fransche 3 pc. 70,30; id. 4 pc. 99,75; 4½ pc. —,—; Schatk. 4,—; Bank-Actien 2745,—; Belg. 1840, 5 pc. 100⅛; 1842, 5 pc. —; 4½ pc. —, 2½ pc. —; Rusland 4½ pc. —; Napels 5 pc. —,—; Spanje, Buitenl. 3 pc. 46¾; Binnenl. 3 pc. 42⅞; Holl. 2½ pc. —; Piemont 1834, 1010,—; 1849, —,—; 1852, —,—; Haïti —,—; Rom. Leening 1850, 97½.

MADRID, 13 Mei. Spanje 3 pc. $43\frac{7}{16}$; Ardoins 1 pc. 21⅛; Uitg. Schuld $8\frac{9}{16}$; Coupons 1¾.

LONDEN, 19 Mei. Cons. kont. 99¾ a 99⅞; op tijd 99¾ a 99⅞; Braz. 98 a 100; 1829/39 97 a 99; Den. 5 pc. 78 a 80; N. L. 5 pc. 104 a 105; Ecuad. 4 a 4½; Gren. 20½ a 21; Uitgest. 8¾ a 9; Mexiko 31¾ a 32; Peru 4½ pc. 102 a 104; Uitgest. 62 a 63; Rusl. 1822 5 pc. 115 a 116, (N.) 4½ pc. 103½ a 104; Portugal 5 pc. — a —; 4 pc. 36½ a 37; 3 pc. — a —; Spanje 1 pc. 20½ a 20¾; 3 pc. 46½ a 47; Coup. cert. 2¼ a 2½; Passive 5⅜ a 5⅝; Holl 2½ pc. 61 a 61¾; id. 4 pc. 92¾ a 93¼; Venez. 40½ a 41½; Uitgest. 14½ a 15.

WEENEN, 18 Mei. Met. 4½ pc. 85¾; 5 pc. $95\frac{7}{16}$; Bank-Actien 1282.

BERLIJN, 19 Mei. Schuldbr. 3½ pc. 90; Loten 125; Rusl. Stiegl. 4 pc. 94½; Pools. 4 pc. 85½; Loten fl. 200 22; id fl. 300 151½; id. fl. 300 87¾; Amsterdam zigt 142¾g; id. 2/m. 142¼g.

HAMBURG, 19 Mei. Rusl. Eng. Leen. 110⅝; Stiegl. 4 pc. 89½; Spanje, Ard. 5 pc. 19⅞; Binnenl. 3 pc. 39⅞.

FRANKFORT, 19 Mei. Met. 5 pc. 77; 4 pc. 62; 2½ pc. 41; Bank-Actien 1232; Darmst. Loten fl. 50 93¼; id. fl. 25 29¾; Badensche Loten fl. 50, 64¼; id fl. 35, 38⅞; Nassausche 27⅜; Holl. 2½ pc. 61⅛; Werk. Sch. 4 pc. 93⅞; Sijndic. 3½ pc. 93⅝

SCHEEPSTIJDINGEN.

UITGEZEILD:

TEXEL, 20 Mei. S. Hooglandt, Cesar, Padang. - P. Kleij, Admiraal van Heemskerk, Batavia.

HELVOET, 20 Mei. T. van Vliet, Vereeniging, Bilbao.

GEPRAAIDE SCHEPEN.

Den 8 Mei, op 48° N Br. 12° 40' W. L. Vier Gezusters, Kapt. Martens; van Newport n. de Kaap de Goede Hoop.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 20 Mei in lading naar:

Keulen	J. van Loosen, Colln N°. 19.
„	W. Lintz, Herman.
Frankf. & Coblenz	A. Joosten, Frankf N°. 22.
Mainz	J. Leijdekker, Maintz N°. 2.
Duisburg	[illegible]
[illegible]	[illegible]
Dusseldorp, Wesel en *Urdingen*	W. Joosten, de Goede Verwachting.

AMSTERDAM, 19 Mei vertrokken:

Mainz	J. Heller, Mainz N°. 10.
Keulen	J. Kreitenberg, Colln N°. 4.

Voor de Roomsch-Katholijke slagtoffers van den brand te Driel is bij de Redaktie ontvangen:
Van F. C. S. te R. *f* 10. Van F. D. *f* 5.
Voor Orthen van F. D. *f* 5.

ADVERTENTIEN.

(1932) Heden overleed na een smartelijk en langdurig lijden, mijn geliefde Echtegenoot JOHANNES BERNARDUS JOSEPHUS SLACHTMANN, na tijdig van de H. H. Sacramenten der stervenden voorzien te zijn geweest.

ALKMAAR, 18 Mei 1852. E SLACHTMANN-ZUTT.

Men gelieve deze algemeene kennisgeving als bijzondere aan te merken.

Zoo Iemand een TENTSCHUITJE wil verkoopen of verhuren, gelieve dezelve den naasten prijs en waar het te bezigtigen is, *franco* op te geven, onder de letters T. S. aan den Boekhandelaar G. J. VAN LEEUWEN, Haarlemmerstraat te Leyden. (1933)

TWINTIG ZWEREN AAN DE BEENEN,
genezen door de Zalf en Pillen van HOLLOWAY.

Uittreksel uit een brief van den heer O. B Koocker, gedagteekend Mount Gambia, Zuid-Australie den 7 Julij 1850, aan den professor Holloway: Mijnheer! Er heeft hier eene genezing plaats gehad, waardoor de uitmuntende eigenschappen van uwe zalf en pillen volkomen worden bewezen: Een man genaamd Joshua Smith, alhier woonachtig, had meer dan twintig zweren op de scheenen, welke zoo moeijelijk te genezen waren, dat men met alle mogelijke middelen het gewenschte doel niet had kunnen bereiken. Men gebruikte toen uwe pillen en zalf en in minder dan zes weken tijds, was hij volmaakt hersteld, en naauwelijks zijn de teekenen der wonden nog te zien.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt: *Doosjes Pillen* à *f* 0.90, *f* 2.10, *f* 3.30, *f* 7.75, *f* 15.50, *f* 23,50.

Potjes Zalf à *f* 0.90, *f* 2.10, *f* 3,30, *f* 8.15, *f* 15.90, *f* 23.90.

Zijn op franco aanvragen à contant te bekomen bij B. ADAMA, Apotheker, Heerengracht hoek Utrechtsche straat, N°. 22 te *Amsterdam*, bij A. P. MILIUS te *Utrecht*, en bij J. STRAATMAN, hoofd-depothouder te *'s Bosch*, alsmede te *Londen*, Strand 244, *Holloway's Etablishment.* (1827)

(1931) Bij JOSUE WITZ, Boekdrukker en Uitgever te Arnhem, is van de pers gekomen:

GESPREKKEN OVER DE GODSDIENST, tusschen een Pastoor en drie jonge Lieden. In kl. 8°. 210 blz. Prijs . . . . 60 Cents.
Bij getallen, ter verspreiding, tot verminderden prijs.

LORENZO, eene geschiedenis uit de tijden van Maria Stuart, Koningin van Schotland, Tweede druk, versierd met een gegraveerden titel en vignet in kl. 8vo, 258 blz. Prijs . . . . . . 60 Cents.

EERSTE LIJST VAN BOEKEN,

verkrijgbaar in den Boekhandel van C. L. VAN LANGENHUYSEN, voor den verminderden prijs, zoo als daarbij vermeld wordt.

MAXIMES SPIRITUELLES pour la conduite des ames par le R. P. GUILLARÉ, 3 vol. gewone prijs fr. 3 75 voor . . . . *f* 1.45

INSTRUCTIONS PASTORALES sur les Épitres de tous les Dimanches et fêtes de l'année et de tous les jours de carême par le rev. M. RAQUIN, 2 vol. gewone prijs fr. 3.50 voor 1.35

LES SAINTS ANGES CONSIDÉRÉS dans leur nature, leur ministere et leur bienveillance à notre égard, par l'abbé [illegible], 2 vol. . . . . . . *f* 0.95

[illegible] fr. 4.00 voor . . . . *f* 1.55

SERMONS CHOISSIS du P. LE JEUNE, 2 vol gewone fr. 2.00 voor . . . . *f* 0.80

CONSIDÉRATIONS CHRÉTIENNES pour toute l'année, avec les Evangiles de tous les Dimanches, par le R P. CRASSET, 4 vol. gewone prijs fr. 4.00 *f* 1.60

CONFERENCES ET DISCOURS INEDITS, par M. D. FRAYSSINOUS, 1 vol gr. 8°. fr. 2.00 . . . *f* 0.80

MEDITATIONS sur l'Eucharistie, par M. l'abbé de la Bouillerie, fr. 1 00 . . . . *f* 0.40

LE CHRÉTIEN SANCTIFIÉ par de pieux exercices, par M. l'abbé LASAUSSE fr. 1.00 . . . . *f* 0 40

MONITA AD PAROCHOS aliosque sacerdotes animarum curam habentes. Auctore J. C. SAETTLER SS. Theol. Doct et Prof. fr. 1 50 . . . . *f* 0 60

HISTOIRE DE SAINT BERNARD, par M l'abbé THÉODORE RATISBONNE (Oeuvre remarquables par les savants et nombreux détails sur l'époque la plus intéressante et peu connue du moyen-âge, tout à la fois instructive, prise au point de vue de la science historique et édifiante en ce qu'elle renferme toute l'histoire de l'illustre et saint abbé de Clairvaux) gros vol. in 12° gewone prijs fr. 2 00 . . . . *f* 0 80

CAUSSERIES LITTERAIRES et Morales sur quelques célébrités Epistolaire, gewone prijs fr. 1.75 *f* 0 70

RECUEIL DE PRIÈRES et pratiques, pour faire connaitre et honorer les principaux mystères de Jesus et de Marie, et faire réparation A. N. S. dans l'auguste Sacrement de l'Eucharistie. Gros vol. in 12° de 744 pages . . . . *f* 0 50

[illegible], ou [illegible] pour l'intérêt de Dieu Seul, suivi de DIEU PRESENT PARTOUT, par HENRI-MARIE BOUDON . . . . *f* 0.90

LECTURES SPIRITUELLES, à l'usage des Ecclesiastiques, qui exercent le saint ministère et des élèves des grands séminaires, par M. PERRODIN, supérieur du grand Seminaire de Bourg, 4 vol. gewone prijs fr. 7.00 . . . . *f* 2 70

(Deze lijst *wordt vervolgd*)

Bij den Uitgever dezer Courant zijn nog te krijgbaar:

GRADUALE ROMANUM, Compleet met 29 Missen en **ANTIPHONARIUM ROMANUM**, beiden in Kwarto. De prijs van het Graduale is *f* 24 en van het Antiphonarium *f* 15 gebonden in juchtlederen banden met koperen sloten.

Te Amsterdam bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.